

163

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW

z dnia 26 kwietnia 1952 r.

w sprawie organizacji aspirantury naukowej.

Na podstawie art. 45 ust. 2 ustawy z dnia 15 grudnia 1951 r. o szkolnictwie wyższym i o pracownikach nauki (Dz. U. R. P. z 1952 r. Nr 6, poz. 38) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Aspirantura naukowa jest formą kształcenia kadr naukowych i naukowo-pedagogicznych.

2. Aspiranturę naukową organizuje się w tych szkołach wyższych, instytutach naukowych lub innych placówkach naukowych, które posiadają wysoko kwalifikowane kadry pracowników nauki oraz odpowiednie wyposażenie naukowe.

§ 2. 1. Ogólną liczbę aspirantów naukowych z uwzględnieniem poszczególnych dyscyplin naukowych ustala Rada Ministrów.

2. Wykaz katedr, zespołów katedr i instytutów w szkołach wyższych oraz instytutów naukowych lub

innych placówek naukowych, przy których odbywać się może przygotowywanie aspirantów naukowych, ustala Minister Szkolnictwa Wyższego w porozumieniu z ministrami, którym podlegają szkoły wyższe (instytuty naukowe lub inne placówki naukowe), uprawnione do nadawania stopni naukowych.

3. Wykaz placówek naukowych podlegających Polskiej Akademii Nauk, przy których odbywać się może przygotowywanie aspirantów, ustala jej Prezydium.

§ 3. 1. O dopuszczenie do odbywania aspirantury naukowej mogą ubiegać się osoby, które:

- 1) wykazały zamiłowanie i uzdolnienia do pracy naukowej i naukowo-pedagogicznej,
- 2) ukończyły studia wyższe drugiego stopnia lub równorzędne, względnie posiadają stopień magistra lub lekarza,

3) złożyły przed komisją egzamin ze znajomości podstaw marksizmu-leninizmu, języka rosyjskiego oraz obranej dyscypliny naukowej, w zakresie objętym programem studiów drugiego stopnia lub równorzędnych.

2. Komisje wymienione w ust. 1 pkt 3 powołuje rektor szkoły wyższej (kierownik instytutu naukowego lub innej placówki naukowej) w następującym składzie:

- 1) dziekan lub prodziekan właściwego wydziału (kierownik instytutu naukowego lub innej placówki naukowej albo jego zastępca) — jako przewodniczący,
- 2) dwaj samodzielni pracownicy nauki — jako członkowie.

3. Osoby ubiegające się o dopuszczenie do odbywania aspirantury naukowej składają zobowiązanie, że po uzyskaniu stopnia kandydata nauk przez okres przynajmniej 3 lat pracować będą na wyznaczonym im przez właściwego ministra (Prezydium Polskiej Akademii Nauk) stanowisku pracownika nauki.

§ 4. 1. O dopuszczeniu do odbywania aspirantury naukowej decyduje minister, któremu podlegają szkoły wyższe (instytuty naukowe lub inne placówki naukowe), uprawnione do przygotowywania aspirantów naukowych. O dopuszczeniu do odbywania aspirantury naukowej w placówkach Polskiej Akademii Nauk decyduje jej Prezydium.

2. Decyzja o dopuszczeniu do odbywania aspirantury naukowej powinna zawierać skierowanie aspiranta do właściwej szkoły wyższej (instytutu naukowego lub innej placówki naukowej) oraz określać termin rozpoczęcia aspirantury.

3. Zmiana zasadniczego kierunku studiów aspiranta nastąpić może jedynie w trybie określonym w ust. 1 i 2.

4. Wszystkie urzędy i inne zakłady pracy obowiązane są rozwiązać stosunek służbowy bądź stosunek pracy z osobami dopuszczonymi do odbywania aspirantury naukowej z dniem określonym w decyzji dla rozpoczęcia aspirantury.

5. Decyzja o dopuszczeniu pracownika do odbywania aspirantury naukowej powinna być doręczona pracodawcy przynajmniej na 30 dni przed terminem określonym w ust. 4.

§ 5. 1. Pracą aspiranta naukowego kieruje samodzielny pracownik nauki wyznaczony przez rektora szkoły wyższej na wniosek dziekana (przez kierownika instytutu naukowego lub innej placówki naukowej), do której skierowany został aspirant. Samodzielny pracownik nauki kierujący pracą aspiranta jest odpowiedzialny za kierunek i wyniki pracy przydzielonego mu aspiranta.

2. Maksymalną liczbę aspirantów naukowych przydzielonych jednemu samodzielnemu pracownikowi nauki ustala właściwy minister, a w odniesieniu do placówek naukowych, podległych Polskiej Akademii Nauk — jej Prezydium.

§ 6. Studia aspiranta naukowego odbywają się na podstawie dwuletniego indywidualnego planu. W przy-

padkach uzasadnionych specjalnym charakterem pracy i kierunkiem studiów właściwy minister okres ten może przedłużyć. W placówkach naukowych podlegających Polskiej Akademii Nauk o przedłużeniu okresu aspirantury decyduje jej Prezydium.

§ 7. 1. Zasadniczą częścią indywidualnego planu jest wykonanie naukowej pracy kandydackiej.

2. Indywidualny plan pracy aspiranta naukowego obejmuje:

- 1) studia nad materializmem dialektycznym i historycznym według programu ustalonego przez Ministra Szkolnictwa Wyższego,
- 2) studia w zakresie dyscypliny naukowej obranej przez aspiranta,
- 3) zapoznanie się z najnowszą literaturą dotyczącą obranej dyscypliny naukowej oraz dyscyplin pokrewnych,
- 4) opanowanie 2 języków obcych, w tym języka rosyjskiego w zakresie potrzebnym dla pracy naukowo-badawczej.

§ 8. 1. Indywidualny plan pracy aspiranta ustala ją według właściwości i na wniosek samodzielnego pracownika nauki kierującego pracą aspiranta:

- 1) kierownik katedry po wysłuchaniu opinii zebrania wszystkich członków katedry,
- 2) kierownik zespołu katedr po wysłuchaniu opinii zebrania naukowego,
- 3) kierownik instytutu szkoły wyższej, instytutu naukowego lub innej placówki naukowej po wysłuchaniu opinii rady naukowej,
- 4) kierownik instytutu naukowo-badawczego po wysłuchaniu opinii zespołu pracowników nauki.

2. Kierownik katedry, zespołu katedr lub instytutu szkoły wyższej referuje indywidualny plan pracy aspiranta na radzie wydziałowej oraz przedkłada go rektorowi.

3. Indywidualne plany prac aspirantów przesyła szkoła wyższa (instytut naukowy lub inna placówka naukowa) do wiadomości właściwego ministra, a w odniesieniu do placówek naukowych podlegających Polskiej Akademii Nauk — jej Prezydium.

4. W przypadku gdy indywidualny plan pracy aspiranta nie może być w całości wykonany w ramach katedry (zespołu katedr, instytutu lub innej placówki naukowej), przy której odbywa on studia, osoba kierująca pracą aspiranta zorganizuje w porozumieniu z właściwym rektorem szkoły wyższej (kierownikiem instytutu naukowego lub innej placówki naukowej) zajęcia uzupełniające.

§ 9. 1. Aspirant naukowy obowiązany jest ściśle wykonywać plan swojej pracy, stosować się do przepisów regulujących porządek odbywania aspirantury oraz składać samodzielnemu pracownikowi nauki kierującemu jego pracą sprawozdania z wypełniania planu.

2. Aspirant obowiązany jest do udziału w wykładach, konsultacjach, zajęciach praktycznych i seminariach.

riach ustalonych przez samodzielnego pracownika nauki, kierującego pracą aspiranta, do pracy pedagogicznej w szkołach wyższych w wymiarze nie przekraczającym 6 godzin tygodniowo oraz do złożenia egzaminów kandydackich w terminach ustalonych w indywidualnym planie pracy i zgodnie z przepisami o warunkach i trybie nadawania stopni naukowych.

3. W ciągu trzech miesięcy od rozpoczęcia aspirantury naukowej aspirant obowiązany jest przedstawić do zatwierdzenia samodzielnemu pracownikowi nauki kierującemu jego pracą temat pracy kandydackiej wraz z projektem jej planu, a na trzy miesiące przed zakończeniem aspirantury pracą kandydacką. W przypadkach uzasadnionych termin przedstawienia pracy kandydackiej może być przedłużony.

4. Temat pracy kandydackiej aspiranta naukowego powinien wejść do planu pracy katedry (zespołu katedr, instytutu naukowego lub innej placówki naukowej), w której odbywa on aspiranturę.

5. Stopień kandydata nauk nadaje się aspirantowi w trybie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 26 kwietnia 1952 r. w sprawie warunków i trybu nadawania stopni naukowych (Dz. U. R. P. Nr 24, poz. 164), z zachowaniem terminów ustalonych w ust. 2 i 3.

§ 10. 1. Aspirant naukowy wchodzi w skład katedry (zespołu katedr, instytutu naukowego lub innej placówki naukowej), do której został przydzielony, bierze udział w zebraniach i składa na nich sprawozdania z przebiegu swej pracy.

2. Samodzielny pracownik nauki kierujący pracą aspiranta systematycznie informuje rektora szkoły wyższej (kierownika instytutu lub innej placówki naukowej) o pracy aspiranta, a ponadto składa co najmniej dwa razy w roku sprawozdania z pracy aspiranta na zebraniu członków katedry (na zebraniu naukowym zespołu katedr, na radzie naukowej instytutu naukowego lub innej placówki naukowej, na zebraniu zespołu pracowników nauki instytutu naukowo-badawczego).

3. Dziekan wydziału omawia wyniki pracy aspiranta naukowego na radzie wydziałowej co najmniej raz w roku.

4. Rektor szkoły wyższej (kierownik instytutu naukowego lub innej placówki naukowej) sporządza roczne sprawozdania z przebiegu pracy aspirantów i przedkłada je właściwemu ministrowi (Prezydium Polskiej Akademii Nauk).

§ 11. 1. Aspirantom naukowym przysługują przewidziane dla pracowników państwowych ulgi przy przejazdach kolejowych.

2. Aspirant naukowy i jego rodzina korzystają ze świadczeń zakładów społecznych służby zdrowia w zakresie i na zasadach określonych dla pomocy leczniczej

i opieki nad zdrowiem, unormowanej na podstawie art. 32 ust. 2 ustawy z dnia 15 grudnia 1951 r. o szkolnictwie wyższym i o pracownikach nauki (Dz. U. R. P. z 1952 r. Nr 6, poz. 38).

3. Okres trwania aspirantury naukowej dolicza się do okresu zatrudnienia stanowiącego podstawę do przyznania zaopatrzenia na wypadek niezdolności do pracy lub na starość.

§ 12. 1. Aspirant naukowy otrzymuje stypendium aspirantki w wysokości ustalonej uchwałą Prezydium Rządu.

2. Aspirant naukowy nie może pracować zawodowo. Zakaz ten nie dotyczy pracy pedagogicznej w szkolnictwie wyższym w wymiarze do 6 godzin tygodniowo lub pracy w charakterze pracownika nauki w instytucie naukowo-badawczym w wymiarze pół etatu przy zaseregowaniu nie wyżej jak do 6 grupy uposażenia pracowników nauki. Objęcie pracy wymaga każdorazowo zgody właściwego ministra (Prezydium Polskiej Akademii Nauk).

§ 13 Aspirant naukowy ma prawo do corocznego 30-dniowego urlopu wypoczynkowego. Termin urlopu ustala rektor szkoły wyższej (kierownik instytutu naukowego lub innej placówki naukowej) na wniosek samodzielnego pracownika nauki, kierującego pracą aspiranta.

§ 14. Określony w § 3 ust. 3 okres pracy podlega zaliczeniu do czasu trwania obowiązku wynikającego z art. 1 ust. 2 ustawy z dnia 7 marca 1950 r. o planowym zatrudnianiu absolwentów średnich szkół zawodowych oraz szkół wyższych (Dz. U. R. P. Nr 10, poz. 106).

§ 15. 1. Aspirant naukowy naruszający przepisy niniejszego rozporządzenia bądź uchybiający zachowaniem swym godności pracownika nauki może być pozbawiony uprawnień przysługujących aspirantowi i skreślony z listy aspirantów.

2. O skreśleniu z listy aspirantów naukowych orzeka właściwy minister (Prezydium Polskiej Akademii Nauk) na wniosek rektora szkoły wyższej (kierownika instytutu naukowego lub innej placówki naukowej), przy której aspirant odbywa aspiranturę.

§ 16. Wykonanie rozporządzenia porucza się Prezesowi Rady Ministrów i właściwym ministrom oraz Prezydium Polskiej Akademii Nauk.

§ 17. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezes Rady Ministrów: J. Cyrankiewicz